

ПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ НА МАТУРАЛЬНІ ПИТАННЯ —ГЕОГРАФІЯ

1. Грунти. Типи , як і де утворились, родючість, промислове значення.

Грунт- поверхневий пухкий шар землі, який має важливу властивість - родючість. Він дозволяє в країні вирощувати різноманітні сільськогосподарські культури.

Грунти утворюються внаслідок щорічного розкладу густої трав'яної рослинності.

Північ України в Поліссі- деревно підзолисті ґрунти.

Південь- сірі лісові і чорноземи.

На узбережжях Чорного та Азовського морів та на півдні Криму- каштанові ґрунти.

Крим і Карпати- бурі ґрунти , гірсько- підзолисті та гірсько- лучні ґрунти.

Частина Криму- червоні ґрунти.

2. Географічне положення України в Європі та в світі. Територія та межі. (ст. 6-8)

Україна розміщена в в східній частині Європи. Україна найбільша за площею держава , що цілковито розміщена в Європі (603.7 тис. кв км). Населення України- близько 42 мільйони .

Поблизу села Яділоче Рахівського району, Закарпатської області знаходиться географічний центр Європи.

Україна межує з сімома країнами світу. Це є Польща, Білорусія, Румунія, Молдова, Угорщина, Словаччина та Росія.

Територія України завжди була « ласим шматком» для Польщі, Туреччини та Росії.

Загальна довжина сухопутного кордону — 5618 км. Загальна довжина морського кордону України становить 1355 км:

- Чорним морем — 1056,5 км;
- Азовським морем — 249,5 км;
- Керченською протокою — 49 км

3. Корисні копалини. Роди, розташування, промислове значення (ст. 21-24)

Україна належить до найбагатших корисними копалинами країн світу. В Україні зосереджено більше половини світових покладів марганцю (Нікопольський басейн).

Корисні копалини України:

Рудні: залізо (Кривий Ріг, Запоріжжя, Крим),

Титан, нікель, боксити, уран, кобальт, платина, золото (Закарпаття, Донбас), мідь (Волинь)

Паливні: кам'яне вугілля (Донбас, Львівська та Волинська обл.), нафта і газ (Передкарпаття та південь України), горючі сланці і буре вугілля.

Нерудні: кам'яна сіль (Донбас і Закарпаття), вогнетривка глина (Донбас і Придніпров'я), сірка (Львівська обл.), калійна сіль (Прикарпаття), вапняки,різноманітні будівельні матеріали, як пісок чи глина, (по всій Україні).

4. Води України.(ст. 29-32)

В Україні є близько 70 тис. річок і струмків. Більшість річок впадає в Чорне і Азовське моря. Лише Західний Буг і Сян належать до Балтійського стоку.

Найбільша річка України- Дніпро. Вона ділить Україну на дві частини: Правобережну і Лівобережну.

Інші великі ріки України: Прип'яті, Десна, Південний Буг, Дністер, Сівецький Дінець, я Дунай.

Заболочені ділянки займають лише 2% території України.

В Україні є близько 20 тис.озер, найбільш відомими є:

Ялпуг (149 km^2) — найбільше озеро України природного походження, розташоване в Одеській області

Кутурлуй (94 km^2) — озеро на південному заході України, на півдні Бессарабії

Кагул (90 km^2) — озеро на південному заході України, на півдні Бессарабії

Світязь (26 km^2) — найглибше озеро України

Найбільші басейни підземних вод:

Дніпровсько- Донецький (Схід),

Волино- Подільський (захід),

Причорноморський (південь)

Підземні води містять мінеральні солі, радіоактивні і органічні речовини, що мають унікальні лікувальні властивості.

5. Промисловість України. Основні галузі і їх значення.

Промисловість - це сукупність заводів, фабрик, шахт, складів тощо. Основною галуззю господарства України є промисловість.

Галузі промисловості:

Паливно- енергетична промисловість(вугільна, нафтові і газова, торфова та електроенергетична).

Металургія (чорна і кольорова)

Машинобудування (сільськогосподарське, енергетичне, транспортне та ін.)

Хімічна промисловість (синтетичні тканини, пакувальні матеріали, мінеральні добрива, отрутохімікати).

Лісова та деревообробна промисловість (лісове господарство, деревообробна, целюлозно-паперова, лісохімічна і гідролізна)

Будівельна індустрія (цементна промисловість, виробництво залізобетонних конструкцій і деталей, оздоблювальних матеріалів, будівельного скла, покрівельних матеріалів і т. д.)

Легка промисловість (текстильна, трикотажна, швейна, шкіряна, і взуттєва).

6. Екологія України. Вплив людської діяльності на природу України. (ст. 166-169, 169-172)

В Україні дуже виснажені землі сільськогосподарського призначення та промислового. Люди, які проживали на території України здавна вирубували ліси, вбивали тварин, розорювали степи. З початком розвитку промисловості почалося ще й винищування земель для виробництва скла,

дьогтю, смоли, чи виплавки металу, сьогодні в сільськогосподарському використанні перебуває 80% орних земель України. У наслідок експлуатації землі вона все більше руйнується. Виникають посухи, пилові бурі, утворюються яри, висихають малі ріки, замулюються озера і ставки. Промисловість України дуже шкодить навколошньому середовищу(заводи і фабрики забруднюють повітря, ґрунти, води). 26 квітня 1986 року стався вибух на Чорнобильській АЕС, який привів до жахливих наслідків. Велика частина землі стала радіоактивною, небезпечною для проживання.

7. Населення України. Кількість, густота, міське та сільське населення. (ст. 67-80)

В Україні проживає близько 42 млн. осіб.

Смертність переважає народжуваність.

Радянська влада через голодомори знищувала українців (1922-23, 1932-33, 1946-47). Також війни.

Відбулося виселення українців до Сибіру. Кількість населення в різних областях - різна. До початку війни з Росією найбільша густота населення України обстежувалась у Донецькій та Київській областях. Найменше населення в Чернівецькій області.

На кількість і густоту населення також вплинуло переміщення радянською владою сільського населення у великі промислові центри. Відбулось заселення України росіянами і повернення кримських татар. Зараз більшість населення України проживає у містах або містечках.

8. Рельєф України. Низовини, височини, горбасті пасма і гори. ст. 14-17

Рельєф- це характер земної поверхні.

Україна переважно рівнинна країна. Близько 95% її території займають низовини (70%) і височини(25%). Гори займають 5%.

Низовини: Причорноморська, Придніпровська, Закарпатська, Поліська і Північнокримська.

Височини: Подільська, Волинська, Придніпровська, Донецька, Приазовська і т. д.

На території України знаходяться гори Карпати (Говерла 2061м) та Кримські (Роман Кош 1545 м).

9. Природні зони- тваринництво та рослинність.

Зона мішаних лісів займає північну частину України. Ростуть соснові і дубово-соснові ліси, ґрунти дерев'яно-підзолисті і болотні. В лісах живуть: вовк, рись, лось, куниця лісова, заєць, вивірка, дикий кабан, хом'як, тушканчик тощо.

Лісостепова зона- чергуються лісові і степові ділянки. Ґрунти переважно на глинистій материковій породі, також сірі-лісові, чорноземи. Ліси займають 12.5% території зони. Основною деревною породою є дуб, граб, бук, липа, в'яз.

Також поширені клен, берест, шипшина, ліщина, бузина та ін.

Степова зона. Тут поширені каштанові ґрунти. Тварини: землерийки, кроти, дрібні гризуни, польові миші, ховрахи, ласки, лисиці та ін. Птахи: перепілки, куріпки, сова і орел. Близько 75% земель степу розорено.

10. Міграції населення України. Внутрішні та зовнішні міграції, назвати причини. ст. 81-82

Кількість населення в країні в цілому і в різних її частинах зокрема може змінюватись у зв'язку з переїздами людей з одних місць постійного мешкання в інші, з країни в країну. Такі зміни називаються механічними, а сам рух - міграцією.

Розрізняють внутрішню і зовнішню міграції. Зовнішня міграція поділяється на еміграцію (виїзд за межі країни) і імміграцію (в'їзд чужоземців на тривале чи постійне проживання). Внутрішні міграції були з промисловими нерозвиненими областей в Донбас. Міграція була спричинена

Чорнобильською катастрофою та політикою Радянського Союзу. Зараз в Україні еміграція перевищує імміграцію. У зв'язку з економічними кризами та нестабільністю в державі українці виїжджають до США, Канади та в країни Європи. Також в Україні зростає кількість нелегальних емігрантів з країн, що розвиваються.

11. Назвати і показати на карті 5 височин України.

1. Подільська
2. Передкарпатська

3. Придніпровська
4. Волинська
5. Приазовська
6. Донецька
7. Хотинська

12. Назвати і показати на карті 5 низовин України.

1. Причорноморська
2. Придніпровська
3. Поліська
4. Закарпатська
5. Північнокримська

13. Назвати і показати на карті 5 водозбірників України:

1. Кременчуцьке
2. Каховське
3. Київське
4. Дністровське
5. Канівське
6. Дніпровське
7. Червонооскільське

14. Назвати і показати на карті 5 важливих рік України

1. Дніпро
2. Десна
3. Прип'яті
4. Південний Буг
5. Дністер
6. Сіверський Дінець
7. Дунай

15. Назвати і показати на карті 5 портів України.

1. Одеса
2. Севастополь

3. Ялта
4. Євпаторія
5. Феодосія
6. Маріуполь

16. Міста - мільйонери. Назвати і показати на карті міста - мільйонери України.

В Україні налічується 460 міст.

Міста- мільйонери (по кількості населення)

1. Київ
2. Харків
3. Одеса
4. Дніпро
5. Донецьк
6. Львів

17 Назвати і показати на карті 5 областей України:

1. Тернопільська
2. Полтавська
3. Чернігівська
4. Львівська
5. Одеська
6. Вінницька
7. Луганська

18. Розповісти про походження ваших батьків/ дідусів і бабусь.

(розповісти з якої частини України походять, з якої області, міста, регіону, можливо походження прізвища, чим займались предки)

19. Назвати і показати на карті 5 гірських хребтів та найвищий пункт Карпат.

1. Вулканічний
2. Полонинський
3. Вододільний
4. Чорногора
5. Плоский (Покутсько- Буковинський)

Найвищий пункт: гора Говерла (2061м).

20. Назвати і показати 5 міст в США, де найбільше проживає українців:

1. Нью Йорк
2. Чикаго
3. Філадельфія
4. Вашингтон
5. Клівленд

21. Внески (4) українців у світову цивілізацію.

1. Євген Патон- розробник технологій зварювання спеціальних сталей. Автор більше 100 зварних мостів - міст Патона в Києві.
2. Ігор Сікорський- створення гелікоптера.
3. Григорій Сковорода- видатний філософ.
4. Тарас Шевченко- видатний поет
5. Михайло Грушевський- історик(історія України)
6. Олександр Довженко- кінорежисер «Земля»
І т. д.

22. Чотири хвилі еміграції українців до США:

1. Від кінця 19 ст. до початку Першої Світової війни(емігрувало близько 500тис. бідних селян з Галичини, Буковини і Закарпаття).
2. Від початку 20х років до Другої Світової війни
3. Після Другої Світової війни (1947-1952)
(з таборів переміщення осіб (Німеччина))
4. Кінець 1980 - початок 21 століття.
(емігрувало близько 200 тис. осіб, після розвалу Радянського Союзу, переважно науковці, інженери, лікарі).

23. Назвати і показати на карті 5 країн Західної еміграції українців:

1. США
2. Канада
3. Італія
4. Португалія
5. Іспанія

24. Назвати і показати на карті 5 країн Східної еміграції українців:
Країни бувшого Союзу:

1. Росія
2. Білорусія
3. Молдова
4. Литва
5. Латвія
6. Естонія

Країни Східної Європи:

1. Польща
2. Румунія
3. Словаччина
4. Чехія
5. Угорщина

25. Назвати 5 культур, продуктів чи ресурсів України, що мають міжнародне значення.

- чорні метали і вироби з них;
- сільськогосподарська продукція (пшениця, олія);
- кондитерські вироби;
- лікеро-горілчані вироби;
- цукрова промисловість;
- вироби хімичної промисловості.

26. Назвати і показати на карті * історично українські* (2) ріки , які належать до Балтійського басейну і (2) ріки- до Азовського басейну.

Балтійський басейн:

1. Сян
2. Західний Буг

Азовський басейн:

1. Сіверський Дінець
2. Міус.

27. Гори Карпати . (ст. 57-62)

Основою рельєфу України є її гори - Карпати та Кримські..

Карпати знаходяться на заході країни. Вони розбиті хребтами. Найвища гора Говерла (2061м). Українські Карпати мають гарні краєвиди, на зручних перевалах збудовані автомобільні і залізничні шляхи. Вершини гір вкриті полонинами.

Кримські гори розташовані на півдні України. Безлісі вершини називають яйлами. Тут є багато горних печер. Найвища вершина - Роман- Кош (1545м). Гори спинають повітря, що рухається з океанів і суходолу, примушують його підніматись вгору. Повітря охолоджується, в ньому утворюються хмари і влітку випадає дощ, а взимку - сніг. Тому в горах є найбільше опадів. Постійне зниження температури з підняттям вгору приводить до поступової зміни рослинності і тваринного світу.

28. Важливі історичні місця- пам'ятки України. Де вони знаходяться.

1. Київський Софійський Собор
  2. Історичний центр Львова
  3. Резиденція митрополитів Буковини і Далмації (Чернівці)
  4. Києво-Печерська Лавра.
  5. Церква Святого Духа (Львівська обл.)
  6. Церква Святої Трійці (Львівська обл.)
  7. Церква Святого Духа (Івано-Франківська обл.)
  8. Церква Святого Юрія (Львів)
  9. Стародавнє місто Херсонес (Севастополь)
  10. Кам'янець-Подільська фортеця (Хмельницька обл.)
  11. Хотинська фортеця (Чернівецька обл.)
- Ці об'єкти культурної української спадщини є під захистом ЮНЕСКО.

29. Моря України. Географічне положення, господарське значення, транспортний зв'язок. (ст.33-36)

На Півдні України знаходяться Чорне і Азовське моря. В Чорному морі є невелика кількість малих островів. На глибині відсутній кисень. Всі живі організми (дельфіни, риби (180 видів), водорості тощо) живуть у верхньому шарі води. Особливо цінними є осетрова риба (білуги, осетр), оселедці, кефаль, скумбрія, ставрида, тунець. Через Чорне море ми з'єднані з Грузією, Росією, Туреччиною, Болгарією, Румунією.

Через протоки маємо вихід до Мармурового моря. Через Чорне море процвітає торгівля. Найбільші порти - Одеса, Севастополь, Ялта.

Азовське море є мілководним. З'єднується з Чорним морем Керченською протокою. В Азовському морі водиться багато цінних промислових риб:

севрюга, осетр, камбала, тарань, оселедець і т. д. Найбільший порт-Маріуполь.

30. Вплив географічного положення на історію України. на долю народу. (ст. 7-8)

Україна знаходитьться в Східній Європі.

Її землі і корисні копалини завжди були *ласим шматком* для ворогів. Україну хотіли захопити багато народностей і імперій. Велику частину України спочатку захопили монголо- татари. Згодом Литва і Польща(пізніше Річ Посполита). Далі Московія, Туреччина, пізніше Російська і Австро - Угорська імперії. Останньою країною, під контролем якої була Україна, був Радянський Союз. Під контроль Союзу було об'єднано більшість українських земель. Зараз на Україні також існують проблеми та війна через значну кількість російської національності людей на території України та агресії Росії.

31. Географія тваринного світу України.(ст. 43-46) :

Різноманітні природні умови зумовили різноманіття тваринного світу. Всього налічується понад 28 тис. видів тварин. Колись на території України жили жирафи, мавпи, ведмеді, леви, шаблезубі тигри, мамонти, піщані ведмеді, леви, волохаті носороги і т. д.

Люди та зміни природи винищили зубрів, мамонтів, оленів, турів, диких коней тощо.

Тепер в Україні є близько 100 видів ссавців, 360 видів птахів та 200 видів риб. В Україні є багато вимираючих тварин, що записані до Червоної Книги України.

32. Географія рослинного світу : дерева, кущі, промислові культури(ст. 40-43)

В Україні пошиreno понад 25 тис. різних видів рослин. Рослинність густонаселеної частини України є дуже бідна через діяльність людини. Основні масиви лісів знаходяться на Півночі та в Карпатах і в Криму. В Україні ще збереглися дуби , яким по 500-700 років, але їх вже

небагато. Соснові ліси находяться здебільшого на півночі країни.
Типові дерева: дуб, граб, в'яз, липа, клен, тополя, осика, береза...
В лісо-степах велики площі займають луки.
Багато рослин України вимираючі і записані до Червоної Книги України.

33. Назвіть 4 риси притаманні (особливі) українському народу.

1. Працьовитість
2. Волелюбність
3. Самовідданість
4. Релігійність

(Самостійно добавити приклади)

34. Назвати хоча б 4 економічні райони України, де вони знаходяться.

1. Донецький економічний район(схід і південний схід)
2. Придніпровський(центр і південний схід)
3. Північного-східний(північний схід)
4. Столичний(північ і частково центр)
5. Центральний(центр)

35. Адміністративно-територіальний поділ України.

Україна має 24 області і автономну республіку Крим.

Міста Київ і Севастополь мають особливий статус.

Області поділяються на райони(490).

В Україні є 454 міста.

Також є селища міського типу і села

Великі міста також діляться на райони.

36. Потенціальні природні можливості для розвитку України. Корисні копалини та їх розміщення.

Україна одна з найбагатших країн на корисні копалини. Більшість їх знаходиться на сході та півночі України. (ст. 21-24)
Рудні: залізо, титан, нікель, уран, золото, платина, мідь, поліметалічні руди,
Паливні: вугілля, нафта, газ, горючі сланці, буре вугілля,
Нерудні: вогнетривкі глини, вапняки, сірка, кам'яна та калійна солі,
різноманітні будівельні матеріали.

37. Українці за межами України. Історія їх життя, надбання.

Сьогодні у світі живе приблизно 46 млн. українців. З них 37 млн. мешкає в Україні. Всі інші живуть в діаспорах.

Східна діасpora – в країнах бувшого Радянського Союзу. В більшості переселення українців туди відбувалось примусово, по роботі, навчанню і по шлюбі.

Західна еміграція - в країни Європи, Америки та Азії.

(На прикладі укр.іміграції в Америці розповісти, що було досягнуто укр.діаспорою).

38. Назвати важливі галузі господарства України.

1. промисловість
2. сільське господарство
3. будівництво
4. транспорт
5. торгівля

39. Назвати чинники формування клімату України.

1. Географічне розміщення
2. Напрямок руху повітря
3. Рельєф (характер поверхні)
4. Космічний вплив сонячної радіації.

40. Що знаєте про національний склад українців?

За останні десятиліття національний склад України суттєво змінився. Основні напрямки змін такі: зменшилась важливість українців в суспільстві, як і поляків, німців, єреїв, зросла - росіян. Довготривала політика Радянського Союзу привела також до зниження цінності українців, як нації (звинувачення в націоналізмі, Голодомори). Та поряд з тим українці продовжують становити найвищий процент населення в Україні.

Склад Українців : Поліщуки, Гуцули, Лемки, Бойки, Галичани,,.

Друга найбільша нація по чисельності- це росіяни. До недавно третьою нацією по чисельності були єреї(багато тепер виїхало до Ізраїлю).

Далі білоруси, румуни, поляки, вірмени, угорці.

41. Що вивчає географія України?

Сучасна географія - це система наук про географічну оболонку Землі, особливості природи, клімат, розміщення населення, про господарство країни та її регіонів. (вивчає все , що нас оточує).

42. Що знаєте про географію українських прізвищ?

Прізвище- спадкове ім'я родини, - це своєрідна історія і географія того краю, звідки походить людина або її предки.

4 основні групи походження прізвищ:

1. Від імені (Іваненко, Федоренко, Максимчук, Петровський).
2. За походженням чи місцем проживання (Острозький, Уманський, Миргородський).
3. За фахом(Слюсар, Кравчук, Малярчук, Лановий).
4. За певної ознаки першого носія прізвища(Кучерявенко, Щербань, Кривий).

Існує поділ прізвищ за словотвором:

1. Прізвища зі суфіксом - енко (поширені по всій Україні, особливо на Чернігівщині),
2. Прізвища на - ук, - чук (частіше Правобережжя),

3. Зі суфіксами - сък, -цък, -зък (Миколаївщина, Тернопільщина, Одещина),
4. Іменникові прізвища (Дуб, Колода, Батіг-найпоширеніші на Закарпатті)

43. Назвати (4) важливі природні багатства України і де вони розташовані.

1. Залізні руди- Кривий ріг, на Полтавщині.
2. Вугілля- Донбас, Львівська та Волинська обл.
3. Марганець- Нікопольський басейн.
4. Сіль- Донбас та Закарпаття.
5. Нафта- Лівобережжя

44. Назвати основні види ґрунтів України і де вони знаходяться.

1. Дерново-підзолисті- північ України ;
2. Чорноземи- більшість території України.
3. Сірі лісові-особливо на заході;
4. Каштанові- Південь і Крим;
5. Бурі гірсько-лісові- Карпати і Крим.

45. Назвати природні зони України, де вони знаходяться

1. Зона мішаних лісів- північ України;
2. Лісостепова зона- від кордону з Молдовою до кордону з Росією, з півночі на південний захід;
3. Степова зона- південь, схід та в Криму;
4. Зона широколистих лісів- захід.

46. Розказати про сільське господарство України (основні продукти рослинництва та тваринництва, значення для економіки України).

Сільське господарство поділяється на рослинництво та тваринництво:

а) рослинництво:

зернові культури- пшениця, ячмінь, кукурудза, жито, овес, гречка, просо, рис, горох, соя;

технічні культури- цукровий буряк, соняшник, льон, конопля, хміль, тютюн, картопля,

городина- баклажани, перець, помідори, огірки, капуста, цибуля, столовий буряк, морква, кавуни, дині;

садівництво- яблука, груші, сливи, персики, абрикоси;

ягідництво(малина, ожина, трусавки) і виноградництво.

б). тваринництво:

скотарство- корови і бики(м'ясо й молоко);

свинарство- м'ясо і сало;

птахівництво- м'ясо, яйця;

вівчарство- бавовна, молоко, жир;

кролівство- м'ясо, шкіра;

бджільництво- мед, віск, пилок, маточне молоко;

ставкове рибальство- риба;

звіринництво- песці, лисиці, норки(шкіра).

47. Народжуваність і смертність населення України:

-старіння нації ;

- соціальні програми для підвищення народжуваності;

- депопуляція, її причини.

Для України характерним є депопуляція . Зростання смертності і зменшення народжуваності в Україні почалося ще в 1960 роках внаслідок голодоморів, воєн, репресій та депортаций.

Також відбувається зростання кількості розлучень.

Зменшується кількість сільського населення.

Держава пробує підвищити виплати за народження дітей, щоб стимулювати населення народжувати троє або більше дітей . Наприкінці 20 століття на 1000 громадян на рік народжувалось 9 дітей і приблизно 16 чол. різного віку помирало.

48. Розказати про лісову та лісопереробну промисловість України(що виробляє і де розміщена).

Лісозаготівельні підприємства дають деревину для лісопильних заводів , сировину для меблевих фабрик і також відходи використовуються у лісохімічній промисловості.

Деревообробна - виготовляють різноманітні меблі;

Паперова- виготовляють папір і картон;

Лісохімія- переробляє деревину хвойних , листяний порід дерев(береза).

Використовують кору, живицю, гілки, хвою.

49. Які основні зернові культури вирощують на Україні ? Їх роль у господарстві країни.

Зерно є основним продуктом харчування людини і сировиною для багатьох галузей промисловості. Воно також є кормом для тварин. Тому в структурі посівних площ зернові культури посідають перше місце.

Основною зерновою культурою є пшениця. Далі ячмінь, кукурудза, жито, овес, гречка, просо, рис, горох, соя.

50. Охарактеризувати тваринництво, як галузь сільського господарства, назвати продукти .

Тваринництво забезпечує населення молоком, м'ясом, яйцями, що для харчової промисловості служить сировиною .

Тваринництво поділяється на кілька галузів: скотарство; свинарство; птахівництво; вівчарство; бджільництво; рибальство; звіринництво (деталі в #46.)

51. Розказати про садівництво, виноградарство і овочеву промисловість України.

Основні масиви яблунь, груш розміщені в лісостепу і на Поліссі, а вишень, сливи, абрикос, черешень, персиків- у степовій зоні. Найбільші плодоягідні

посадження розташовані в Криму, Закарпатті, і лісостепу. Виноград вирощують у Криму, Одеській, Миколаївській та Закарпатській областях. Овочі: баклажани, перець, помідори, цибуля, столовий буряк, морква і картопля- по всій Україні, особливо в центральній і південній частинах, дині і кавуни- південь України.

52. Заповідники.

В порівнянні з іншими країнами світу, в Україні частка території, на якій розташовані різні види заповідників дуже низька. Вона становить 3% . Найкраще охороняється природа завжди у заповідниках. Їх в Україні 12. Тут заборонене будь яке господарювання.

Природні заповідники:

Медобори- Тернопільська обл.,

Канівський - Черкаська обл.,

Луганський- - Провальський степ, Стрільцівський степ, Станично-Луганський степ)

Розточчя- Львівська обл.

Карадаський, Ялтинський, Кримський, Опуцький- Крим

Біосферні заповідники:

Асканія нова Херсонська обл.

Карпатський- Закарпатська обл.

Чорноморський- Херсонська та Миколаївська обл.

53. Розказати про птахівництво і бджільництво.

По всій Україні переважно вирощують курей. У правобережному лісостепу розводять водоплавних птахів (гусей, качок), найбільше птахівництво розвинуте у Київській , Львівській , Донецькій, Дніпропетровській областях і в Криму.

Дана промисловість постачає м'ясо, пір'я і яйця.

Бджільництво дає надзвичайно цінну продукцію: мед, віск, пилок. Найпоширеніше бджільництво в Степу, Лісостепу і в Карпатах. У Карпатах є місцева порода бджіл.

54. Транспорт України. Види та їх характеристика.

Залізничний транспорт- сягає 40% перевезень пасажирів. Також перевозять вантажі(залізну руду, нафту, буд. матеріали, мінеральні добрива і т. д.) Автомобільний транспорт- більшість доріг не відповідає Європейським стандартам. Найкраще забезпечені авто шляхами: Донбас, Закарпаття, Крим, Київська обл. Найгірше Полісся.

Морський транспорт- чверть вантажних перевезень. За середніми відстаннями перевезень (6000) посідає перше місце серед інших видів транспорту. Порти: Одеса, Іллічівськ, Миколаїв, Херсон, Керч, Маріуполь, Бердянськ та інші.

Річний транспорт дуже погано розвинений.

Повітряний транспорт: з'єднує з іншими частинами світу(країнами).

Трубопровідний транспорт- транспортування наftи і газу.

55. Сусіди України та зміни кордонів.

Україна межує з Росією, Білорусією, Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Молдовою і Румунією.

Україна за свою історію була під владою різних народів та країн.

Була захоплена монголо- татарами, потім литовцями і поляками(Річ Посполита), пізніше Московією, а згодом Російською імперією. Далі Австро - Угорщина, Туреччина. Остання держава , яка поневолювала Україну був Радянський Союз, під контроль якого були об'єднані майже всі етнічні українські землі (1939- Західна Україна, 1940- Буковина і Бессарабії, 1945- Закарпаття, 1954- Крим).

56. Україна після 2-ї світової війни (територіальні зміни, політичні, змінив складі населення).

Після 2-ї Світової війни до Української РСР приєднали Західну Україну (1939), Буковину і Бессарабію (1940), Закарпаття (1945), Крим (1954). Після війни

почалося зменшення кількості населення: штучне переселення росіян, голод 1946-1947.

В Україні остаточно встановилася влада Радянського Союзу – комунізм.

57. Назвати 5 озер України і де вони розташовані. Вміти показати їх на карті.

В Україні є близько 20 тис. озер, більшість з них невеликі. Найбільш відомими є

Ялпуг (149 km^2) — найбільше озеро України природного походження, розташоване в Одеській області

Кутурлуй (94 km^2) — озеро на південному заході України, на півдні Бессарабії

Кагул (90 km^2) — озеро на південному заході України, на півдні Бессарабії

Світязь (26 km^2) — найглибше озеро України.

У західній частині України немало солоних озер, найбільші з них - Донузлав, Сасик і Саки.

Найчудовішими в Україні є гірські озера, які називають *морським оком*. На Закарпатті знаходиться озеро Синевир глибиною 24м.

58. Охарактеризувати Донецький економічний район (які області входять, кількість населення, галузі промисловості) ст. 136.

Знаходиться на Сході і Південному – Сході країни (Донецька і Луганська області). Перед початком війни в Донецькій обл. нарахувалось 5.3 млн. осіб, в Луганській - 2.7 млн. осіб. Переважаючими були такі галузі : електроенергетична, вугільна, металургійна, хімічна промисловість, важке машинобудування, виробництво будівельних матералів. Це було однією з причин окупації даної території Росією.

59. Назвати і коротко охарактеризувати 5 відомих історико-географічних частин українських земель.

1. Волинь (Північний захід України, Адміністративний центр - Луцьк, населення 1,042,918)

2. Поділля (Вінницька, Хмельницька, південь Тернопільської, північ Одеської .. Північне Придністров*я, а також невеликі частини Житомирської, Черкаської, Кіровоградської та Київської областей)
3. Галичина (Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська, Підкарпатська області та Малопольське воєводство Польщі.) Назва походить від міста Галич, що було столицею регіону. З 12 ст.- політичним і культурним центром країни став Львів.
4. Запоріжжя(місто- адміністративний центр Запорізької обл., - розташоване на головній водотранспортній магістралі України-річці Дніпро.) назва походить від *за порогами*.
5. Закарпаття(південний захід України, обіймає південне узбіччя Карпат та прилеглу до них частину низовини). Центр – Ужгород. Закарпаття займає 2.1% усієї території України. Більшість території займають гори.

60. Материки і частини світу (як вивчають на Україні).

Частини світу :

1. Австралія і Океанія
2. Азія
3. Америка
4. Антарктика
5. Африка
6. Європа

Існує різниця між поняттям материк і частина світу. Поділ на материки здійснюється за ознакою відокремлення водним простором від інших материків, а частини світу- більш історико-культурне.

Материки:

1. Євразія
2. Південна Америка
3. Північна Америка
4. Австралія
5. Африка
6. Антарктика